

प्रलंबित आश्वासनांच्या/विधीमंडळ आयुधांच्या
पूर्ततेसाठी सचिवांच्या अध्यक्षतेखाली आश्वासन
तसेच संसदीय आयुधे पूर्तता समिती गठीत
करण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन
गृह विभाग
शासन परिपत्रक क्रमांक- विपआ -११२५/ प्र.क्र.३९४/ राजशु-१
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.
दिनांक : २७ नोव्हेंबर, २०२५.

संदर्भ :- शासन परिपत्रक, संसदीय कार्य विभाग क्र.विपआ-२०२३/प्र.क्र.४२/चार,
दिनांक १० ऑक्टोबर, २०२५

कार्यालयीन परिपत्रक :-

महाराष्ट्र विधानमंडळच्या अधिवेशन कालावधीत उभय सभागृहात कामकाजादरम्यान मा. मंत्री महोदयांकडून आश्वासने दिली जातात. मा.मंत्री महोदयांकडून सभागृहात देण्यात आलेल्या आश्वासनांची त्वरीत पूर्तता करणे ही संबंधित मंत्रालयीन विभागांची वैधानिक जबाबदारी आहे. तसेच विधिमंडळाच्या उभय सभागृहात लोकप्रतिनिधींनी उपस्थित केलेल्या संसदीय आयुधांची विहीत मुदतीत पूर्तता करून त्याबाबत विधिमंडळ सचिवालयास कळविणे ही सुध्दा मंत्रालयीन विभागांची वैधानिक जबाबदारी आहे, याची परिणामकारपणे अंमलबजावणी करण्यासाठी संसदीय कार्य विभागाच्या संदर्भाधिन दिनांक १० ऑक्टोबर, २०२५ च्या शासन परिपत्रकान्वये दिलेल्या सूचनेनुसार राज्य उत्पादन शुल्क विभागात खालीलप्रमाणे आश्वासन तसेच संसदीय आयुधे पुर्तता समिती गठित करण्यात येत आहे.

अ.क्र.	पदनाम	समितीतील पदाधिकारी
१	अ.मु.स./प्र.स./सचिव, राज्य उत्पादन शुल्क.	अध्यक्ष
२	आयुक्त, राज्य उत्पादन शुल्क	सदस्य
३	उप सचिव, राज्य उत्पादन शुल्क.	सदस्य सचिव

२. सदर आश्वासन व संसदीय आयुधे पूर्तता समितीने तसेच विभागातील सर्व संबंधीत कार्यालयीन आश्वासने व संसदीय आयुधे निकाली काढण्यासाठी खालील सुचनांप्रमाणे कार्यवाही करावी.

१) राज्य उत्पादन विभागामध्ये (राजशु-१) कक्षाने प्रलंबित आश्वासनांची स्वतंत्र यादी तसेच प्रलंबित संसदीय आयुधांची स्वतंत्र यादी असलेल्या दोन स्वतंत्र नोंदवह्या ठेवण्यात याव्यात. सदर याद्या अद्यावत आहेत, याची खात्री करण्यासाठी विभागाचे उप सचिव यांनी महिन्यातून एकदा स्वतः तपासणी करावी.

२) विभागाचे उप सचिव, राउऱ्यु यांनी महिन्यातून दोनदा दर पंधरा दिवसांनी सदर समितीची बैठक आयोजित करावी. सदर बैठकीत आवश्यकतेप्रमाणे क्षेत्रिय अधिकारी यांना तसेच संबंधित कार्यासन अधिकारी यांना निमंत्रित करण्यात यावे.

३) सदर बैठकीत प्रथम विभागातील प्रलंबित आश्वासनांची व संसदीय आयुधांची यादी समितीस सादर करावी, तसेच सदर आश्वासने व संसदीय आयुधे निकाली काढण्यासाठी कालमर्यादा आखून आवश्यक ती उपाययोजना करण्याबाबत निर्णय घेण्यात यावा.

४) सदर बैठकीत दोन वर्षापेक्षा अधिक प्रलंबित आश्वासने व संसदीय आयुधे निकाली काढण्यासाठी विशेष उपाययोजना आखावी व कालमर्यादा आखून सर्व आश्वासने व संसदीय आयुधे निकाली काढण्याच्याहप्तीने कार्यवाही करावी.

५) जी आश्वासने पूर्तता होऊ शकत नाही, ती वगळण्याबाबत शासन परिपत्रकानुसार निर्णय घेऊन त्याप्रमाणे कार्यवाही करावी, अन्य विभागाकडून आश्वासन हस्तांतरणासंदर्भात प्राप्त झालेल्या नस्त्यांबाबत सदर बैठकीत निर्णय घेण्यात येऊन त्याप्रमाणे संबंधित विभागास सदर नस्ती परत करण्यात यावी, तसेच विभागातून अन्य विभागात आश्वासन हस्तांतरणासंदर्भात गेलेल्या नस्त्यांबाबतची सद्वास्थिती बैठकीत मांडण्यात येऊन त्याप्रमाणे अन्य विभागात पाठपुरावा करण्याबाबत कार्यवाही करावी. अन्य विभागात दीर्घकाळ प्रलंबित असलेल्या नस्त्यांबाबत सामान्य प्रशासन विभाग (रचना व कार्य) यांचे अभिप्राय घेऊन सदर नस्ती हस्तांतरणाबाबत कार्यवाही करावी.

६) विभागाने आश्वासने व संसदीय आयुधांची पूर्तता केल्यानंतर याबाबतची नोंद विधिमंडळ सचिवालयाच्या संकेतस्थळावर तसेच संबंधित कक्षात घेण्यात आली आहे. याची पडताळणी सदर बैठकीत करण्यात यावी.

७) विभागातील प्रलंबित आश्वासने व संसदीय आयुधांबाबत विधिमंडळाच्या आश्वासन समिती व तदर्थ समितीकडून आढावा घेण्यात येतो. सदर समितीने केलेल्या पत्रव्यवहारानुसार कार्यवाही करण्यात येऊन त्याबाबतचा आढावा सदर बैठकीत घेण्यात यावा.

८) विभागाकडे विहित कालावधीपेक्षा जास्त काळ प्रलंबित राहिलेल्या आश्वासनांच्या पूर्ततेसाठी वरील सूचनांचे काटेकोरपणे पालन करावे.

सदर परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संगणक क्रमांक २०२५११२७११३४३४९७२९ असा आहे. हे परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(रविंद्र औटे)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१) मा.उप मुख्यमंत्री (राज्य उत्पादन शुल्क) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

- ૨) પ્રધાન સચિવ, રાજ્ય ઉત્પાદન શુલ્ક, મંત્રાલય, મુંબઈ.
- ૩) આયુક્ત, રાજ્ય ઉત્પાદન શુલ્ક, મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય, મુંબઈ.
- ૪) ઉપ સચિવ, રાજ્ય ઉત્પાદન શુલ્ક, મંત્રાલય, મુંબઈ.
- ૫) ઉપ સચિવ, વિશા-૭, ગૃહ વિભાગ, મંત્રાલય, મુંબઈ.
- ૬) કાર્યાસન અધિકારી, રાજશુ-૨ વ ૩, ગૃહ વિભાગ, મંત્રાલય, મુંબઈ.
- ૭) નિવભનસ્તી, રાજશુ-૧ કાર્યાસન